

Algemeen bestuur

Vergadering	8 april 2021
Agendapunt	5
Onderwerp	Stand van zaken bestrijding Coronavirus en de effecten daarvan op de dienstverlening van de GGD

Inleiding

De coronacrisis levert al een jaar continu uitdagingen voor de GGD. Dit vraagt veel van de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen van de organisatie. Ontwikkelingen en aanpassingen van het landelijk beleid volgen elkaar in rap tempo op. Ook het gedrag van mensen vraagt om een continue alertheid van de organisatie. Hoewel testen geen reguliere taak is van de GGD, hebben GGD'en een landelijk dekkende testinfrastructuur gerealiseerd. Bron- en contactonderzoek heeft zich ontwikkeld van een integrale aanpak, naar differentiatie in deeltaken en een forse opschaling. De grootschalige callcentra ondersteunen burgers, professionals, (zorg)instellingen en scholen. Eind 2020 is de GGD op verzoek van VWS versneld gestart met het opzetten van een vaccinatie-infrastructuur. Naast burgers worden ook zorgmedewerkers door de GGD gevaccineerd.

De opgaven van de coronacrisis waren zo majeur dat 25 DPG'en in een vroeg stadium hebben ingezet op een gezamenlijke landelijke aanpak en organisatie. Resultaat: een landelijk dekkende infrastructuur die zoveel mogelijk uniform is georganiseerd voor een effectieve coronabestrijding. In deze notitie wordt een schets van de gezamenlijke inspanningen gegeven en vervolgens ingezoomd op de GGD als crisisorganisatie.

Ook geven we een update over de betekenis die de coronabestrijding heeft voor de uitvoering van de reguliere taken van de GGD.

Landelijke samenwerking van 25 GGD'en

Landelijk is er een aparte corona-programmaorganisatie neergezet. Vanuit het landelijk programmabureau wordt bestuurlijk overleg gevoerd met VWS, en worden DPG'en en GGD'en ondersteund bij de taken vaccineren, testen en bron- en contactonderzoek, beleidsondersteuning, communicatie etc. Op deze wijze organiseren GGD'en gezamenlijk de implementatie van het testbeleid, vaccinatiebeleid en de doorontwikkelingen van bron- en contactonderzoek. Zo hebben we gezamenlijk een landelijk klantcontactcentrum, de coronatest-website en een portal voor vaccinaties waar digitaal afspraken kunnen worden gemaakt en test uitslagen kunnen worden geraadpleegd. De testsystemen zijn gekoppeld aan het elektronisch patiëntendossier van infectieziekten van de GGD'en en aan het landelijke surveillancesysteem van het RIVM. We hebben landelijke kwaliteitseisen voor de teststraten, vaccinatie locaties en voor personeel opgesteld, landelijke/regionale opleidingen ingericht en een landelijke pool van bron- en contactonderzoekers, die aanvullend op de regionale capaciteit kan worden ingezet. Tevens is er een landelijke testcapaciteit t.b.v. mobiele testfaciliteiten en thuistesten.

Roadmap Testen, Traceren en Vaccineren

Op verzoek van de Minister van VWS stellen de GGD'en gezamenlijk onder regie van GGD GHOR Nederland een roadmap op, waarin de opschalingsafspraken zijn opgenomen. De Roadmap 2.0 voor jan – maart 2021 (dd. 29 jan. 2021) heeft de Minister op 2 februari 2021 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Zie: [Roadmap Testen, Traceren en Vaccineren \(eerste kwartaal 2021\) | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

Ook voor het tweede kwartaal 2021 wordt een roadmap opgesteld.

Opdrachtbrief vaccinatie

Op 24 februari 2021 heeft de DG Volksgezondheid van VWS aan GGDGHOR Nederland en de 25 GGD'en gevraagd om de vaccinatiecapaciteit te optimaliseren en op te schalen tot een maximum van 1,5 miljoen te zetten vaccinaties per week vanaf 1 april. Ook worden GGD'en gevraagd om in de samenwerking met de andere vaccinerende partijen een totaal volume van 2,5 miljoen vaccinaties per week te bereiken.

In bijgevoegde antwoordbrief (dd. 8 maart 2021) vindt u ter kennisname de uitwerking en plan van aanpak van GGD GHOR Nederland en de 25 GGD'en op de bovengenoemde vragen van VWS.

Overzicht capaciteit Gelderland-Zuid (begin maart)

Omvang van de coronaorganisatie (call center, testen, bron- en contact onderzoek, vaccineren) circa 800 medewerkers

Testcapaciteit 6.000 per dag

- 5 testlocaties (Nijmegen (GGD/CWZ), Tiel, Culemborg, Ressen)
- mobiele teststraten
- thuisbemonstering (Roamlers & Fundis)

Vaccinatieplaatsen	Priklijnen
- Wijchen	8
- Tiel	14
- Malden	8
- Culemborg	6
- Zaltbommel	4

In april kan de GGD 7000 vaccinaties per dag geven; opschaling tot 10.000 vaccinaties per dag mogelijk, zodat het aandeel om te komen tot 2,5 mln prikken per week (landelijk, alle GGD'en) wordt geleverd. Om deze opschaling mogelijk te maken, zal de coronaorganisatie nog meer personeel werven en trainen.

De beperkende factor van de vaccinatiestrategie vormt de hoeveelheid vaccins.

Realisatie week 9

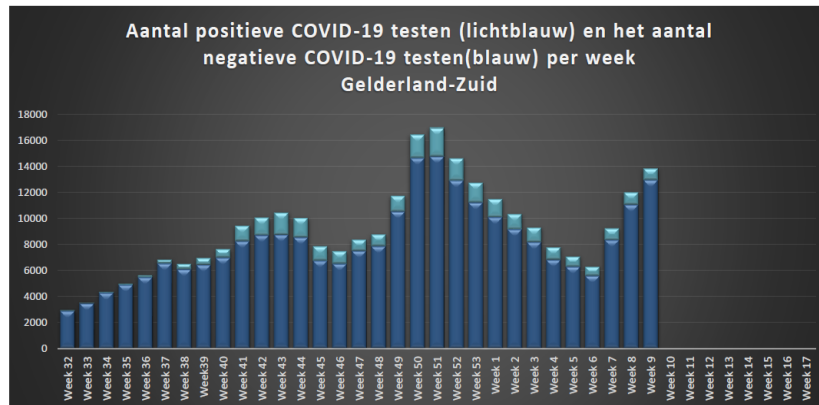
Aantal testen	13831 per week	circa 2000 per dag
% positief	6,4%	
Van afname tot uitslag	24 – 30 uur	
Soort testen	PCR	

Door de genomen maatregelen is het aantal positieven in de teststraat gedaald van ruim 15% naar nu circa 7%. De daling gaat niet snel.

Nu het primair onderwijs open is, zorgt het nieuwe testbeleid voor veel kinderen in de teststraten. Dat kost meer aandacht en dus tijd. Het testen van een volwassene staat op 3 minuten; voor kinderen rekenen we 6 minuten.

De GGD ondersteunt desgewenst basisscholen door te testen op locatie. We richten dan een teststraat in, bijvoorbeeld in de gymzaal. Dit wordt erg gewaardeerd!

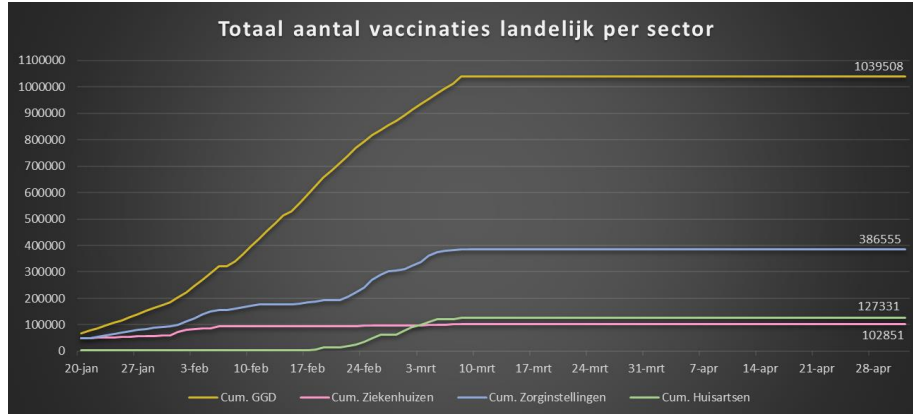
Percentage positieve testen per week

	Week 4	Week 5	Week 6	Week 7	Week 8	Week 9
Aantal testen	7765	7049	6260	9208	11983	13831
Aantal positief	957	772	682	881	948	889
Percentage	12,3%	11,0%	10,9%	9,6%	7,9%	6,4%

De implementatie van nieuwe sneltesten is landelijk vertraagd. Vandaar dat we in de L-locatie regulier PCR afnemen. Doordat het aantal positieven daalt, daalt ook het aantal bron- en contactonderzoeken. Op het hoogtepunt in december, waren er meer dan 400 BCO per dag. Dat zijn er nu 150 – 200.

Vaccinaties circa 32.000 in Gelderland-Zuid
 > 1.000.000 door alle GGD'en

Vaccinaties hebben effect; het aantal besmettingen onder ouderen neemt af. De R- waarde schommelt rond de 1.

Actuele cijfers ten aanzien van testen en vaccineren worden dagelijks gepubliceerd op de site van de rijksoverheid.

ICT

De storingen in de ICT systemen van GGD'en en de landelijke datadiefstal bij GGD'en maken het noodzakelijk om de ICT-infrastructuur grondig te herzien. Om de informatieveiligheid te garanderen zijn verschillende maatregelen genomen. In samenwerking met VWS zal het systeem voor bron- en contactonderzoek worden vervangen.

Effecten van corona op de reguliere dienstverlening van de GGD

Jeugdgezondheidszorg - inhaalplan

De jeugd, in zowel het primair als het voortgezet onderwijs, heeft door corona, de maatregelen, de richtlijnen, de schoolsluitingen en de lockdowns gezondheidsschade opgelopen. De jeugdgezondheidszorg heeft de dienstverlening in 2020 op de scholen beperkt kunnen uitvoeren. Dit kwam mede doordat de JGZ is ingezet in de crisisorganisatie. In het najaar 2020 is de JGZ, met instemming van het Algemeen Bestuur, ingezet in het BCO-scholenteam. Dit voorzorg in de grote behoefte van de scholen. Per 20 december 2020 is de inzet van JGZ afgerond.

De beperkte inzet van de JGZ op scholen heeft binnen de gemeenten tot de nodige zorgen geleid. Hierover zijn er door de Raad van Nijmegen vragen gesteld. In de bijlage vindt u deze vragen en de beantwoording van deze vragen door het college van Nijmegen.

De JGZ is van belang voor het ondersteunen van de gezonde ontwikkeling van het kind. De JGZ heeft zich ingezet om juist de kwetsbare kinderen goed in het oog te houden en beschikbaar te zijn voor ouders met vragen. De impact van de coronacrisis op de jeugd is echter groot.

De JGZ heeft een **inhaalplan** opgesteld om de gezondheidsschade van de schoolgaande jeugd goed in kaart te brengen en te minimaliseren. We zetten hierbij zwaarder in op 'het in kaart brengen van de totale context van kinderen. We kijken daarbij naar de ontwikkeling, de opvoeding en de omgeving van het kind. Het resultaat hiervan zal zijn dat we meer en beter recht doen aan de specifieke problemen, die momenteel leven onder de jeugd. Tevens hebben we extra, specifieke aandacht voor de kwetsbare kinderen.

De aangepaste werkwijze is een majeure operatie waarmee we recht willen doen aan de gezondheid van de jeugd in de regio Gelderland Zuid. De totale kosten samenhangend met deze inhaalplannen ramen wij grofweg tussen de € 1.500.000 en € 2.000.000. Financiering voor deze kosten wordt aangevraagd bij het Ministerie van VWS. Qua doorlooptijd verwachten we het schooljaar 2021 – 2022 bezig te zijn met de uitvoering van dit plan. Het is onze bedoeling om in schooljaar 2022-2023 weer over te gaan op de reguliere werkwijze.

Het inhaalplan JGZ treft u als bijlage aan.

Gezond Leven

De gezondheidsmakelaars volwassenen hebben hun taken redelijk kunnen uitvoeren. De uitvoering heeft met name vertraging opgelopen bij de makelaars Jeugd, doordat de scholen gesloten zijn geweest. Zowel de uniforme als de facultatieve taken hebben qua voortgang daaronder geleden. Per gemeente zijn hierover afspraken gemaakt.

Algemene Gezondheidszorg

De TBC-bestrijding voert de wettelijk verplichte taken uit: de eerste- en vervolgscreening van migranten ligt, ook landelijk tot nader order stil. Vaccinaties tegen tuberculose zijn uitgesteld. Behandeling van patiënten wordt voortgezet.

Reizigersadvies en – vaccinatie: Dit betreft een markttaak die sterk is teruggelopen sinds de start van de coronacrisis omdat mensen niet meer reizen.

Toezicht kinderopvang: Na heropening van de kinderdagverblijven, is het toezicht binnen de landelijke kaders weer opgestart.

Seksuele gezondheidszorg: De spreekuren seksuele gezondheidszorg c.q. SOA-testen zijn beperkt. Consulten die niet direct noodzakelijk zijn (herhaalconsulten) zijn uitgesteld. eHealth-diensten zijn gecontinueerd. Mensen met gezondheidsklachten kunnen bij de GGD terecht.

Technische hygiënezorg: grote evenementen zijn afgelast. De THZ-taak wordt weer opgestart bij het openen van seksinrichtingen.

Medische milieukunde: taken voor medische milieukunde worden zoveel mogelijk gecontinueerd, zowel voor de regionale taken als voor de bovenregionale taken en de GAGS-inzet. Medewerkers worden ingezet voor coronavragen in verband met de ventilatiesystemen op scholen.

Toezicht Tattoo en piercing: Bij het opengaan van de shops worden werkzaamheden weer opgepakt.

Wmo-toezicht: De uitvoering van de toezichtonderzoeken wordt geborgd. De doorlooptijden van onderzoeken zijn langer omdat toezichtbezoeken aangepast worden aan de coronamaatregelen.

Forensische geneeskunde: De uitvoering van de taken in de forensische geneeskunde zijn gecontinueerd. Dienstverlening in geval van letselsbeschrijvingen, bloedproeven voor de politie en het uitvoeren van lijkschouwen wordt gecontinueerd.

Binnen AGZ zal nog een analyse worden gemaakt op welke wijze uitgestelde werkzaamheden in 2021 gecompenseerd kunnen worden.

Bijzondere Zorg

Winternachtopvang: tijdens de afgelopen winterperiode is extra aandacht gegeven aan het toenemend aantal mensen dat structureel buiten slaapt. Door de coronacrisis zijn er minder plekken beschikbaar in de dag- en nachtopvang. De regiogemeenten en ketenpartners hebben alternatieve mogelijkheden geboden om de capaciteit van de nachtopvang tijdens vorstperiodes te kunnen uitbreiden en ook de richtlijnen in verband met corona te kunnen handhaven. Daarnaast beschikt de GGD over zogenaamde 'sheltersuits', die in de afgelopen winterperiode zijn aangeschaft. Dit zijn pakken waarin mensen ook met lage temperaturen verantwoord buiten kunnen slapen.

We constateren dat het aantal meldingen bij MBZ vooral sinds de zomer van 2020 sterk toeneemt. Deze is deels te verklaren door de nieuwe werkwijze m.b.t. de zorgmeldingen van de politie. Daarnaast ontvangen we meer meldingen over onverzekerdenzorg en kan de coronacrisis effect hebben.

Wvggz

Ook tijdens de coronacrisis gaat de uitvoering van de Wvggz door. Het streven is om minimaal één keer op huisbezoek te gaan naar aanleiding van een melding Wvggz. Daarnaast kiezen we nu vaker voor telefonisch contact met cliënten, naasten en ketenpartners.

Toegang Beschermd Wonen

Vanwege de coronacrisis loopt de uitvoering van Toegang Beschermd Wonen anders dan normaal. De uitvoering van de Toegang Beschermd Wonen (TBW) is gecontinueerd, waarbij de focus ligt op het primaire proces. Onderzoeksgesprekken worden zoveel mogelijk via beeldbellen gevoerd en anders telefonisch. De werkvoorraad is op peil.

Veilig Thuis

Het is nog onduidelijk of en wat het effect is van de coronacrisis op de meldingen bij Veilig Thuis. VT heeft de werkzaamheden gecontinueerd, weliswaar in aangepaste vormen veelal vanuit huis.

Onderzoek Informatie en advies (OIA)

Het programma OIA is betrokken bij het stroomlijnen en het technisch ondersteunen van de gegevensverzameling voor de periodieke coronacrisis-update.

De coronacrisis heeft het panel-onderzoek extra belangrijk gemaakt. Samen met de gedragsunit van het RIVM worden de panels van alle GGD-en in het land ingezet om in een reeks van metingen het welbevinden van de bevolking, de navolging van gedragsmaatregelen en de determinanten om te voldoen aan die gedragsmaatregelen in kaart te brengen. Vanuit GGD Gelderland-Zuid nemen we actief deel in het organiseren van dit onderzoek met het RIVM.

Door de coronawerkzaamheden hebben we nauwelijks kunnen werken aan de verkenning van datagestuurde trajecten met de afdelingen. Dat wordt nu in 2021 volop opgepakt. De uren die in 2020 zijn ingezet voor corona, compenseren we door het aannemen van vervangende menskracht, zodat we in 2021 een goede doorstart kunnen maken. De vervangende capaciteit wordt gedeclareerd bij VWS.

Voorstel te beslissen:

1. Kennis nemen van de stand van zaken bestrijding coronavirus.